

Szent István Ünnepe

Részletek Hajdu Zsolt az Oktatási, Művelődési és Sport Bizottság elnökének augusztus 20-án, a városi Ünnepeken elhangzott beszédéből.

Kedves Dunaharasztiak! Tisztelt Ünneplők!

„Beszélj el nekem a múltat, s megismerem belőle a jövőt!” - írta egykor a bölcs.

Szeretem az ünnepeket. Elsősorban azért, mert lehetőséget adnak arra, hogy kilépjünk a mindennapok egyformaságából. Szeretem azért is, mert az ünnepek visszatérő ritmusa újra meg újra rávilágítja tekintetünket egy-egy fontos eseményre, ami a múltban történt. S ha beszélünk róla – az imént idézett bölcs filozófus szerint is – a jövő megismerésének első lépéseit tesszük meg. (...)

Szent István több mint négy évtizedes uralkodás után 1038. augusztus 15-én, Szűz Mária mennybevitelének napján hunyt el, ahogyan arról Hartvik legendája részletesen beszámol. Utolsó szavaiban a Szűzanyát szólítva neki ajánlotta fel országát és népét: „...végző könyörgéseimben (...) az országot a néppel s az urakkal a te oltalmadra bízom, nékik utolsó istenhozzádót mondva lelkemet kezébe ajánlom.” Fehérvári sírja, ahova testét augusztus 20-án helyezték, zarándokhelyé vált. Évszázadokig az Árpádok legitim koronázási helyeül szolgált. (...)

István szentté avatására 1083. augusztus 20-án VII. Gergely pápa írásbeli engedélyével és a pápai legátus jelenlétében került sor. Mivel kultusza Európában is elterjedt, Buda várának visszafoglalása tiszteletére 1686-ban XI. Ince pápa az egyetemes egyház nevében is szentté avatta. Sőt, 2000-ben a keleti keresztények is felvették szentjeik

közé. Így ő lett az első, akinek személye ökumenikus hidat jelent a keresztények közösségében. (...)

Ünneplése az 1092-es szabolcsi zsinat óta történetileg bizonyított. A zsinat határozatai között találjuk azoknak az ünnepeknek a felsorolását, amelyeket szigorúan meg kellett tartani, közöttük a szent király augusztus 20-ai ünnepét. (...)

Am térjünk vissza még az 1083-as esztendőre! Ebben az évben István korán elhunyt, trónkövetőnek szánt fiát és annak nevelőjét is szentté avatják László kezdeményezésére.

Nem lehet nem észrevenni, hogyan hat a múltbeli példa az utódra, s mekkora segítséget jelent a folytatásban, ha felismeri a benne rejlő erkölcsi kötelezettséget, ami persze egyben lehetőséget is jelent! (...)

Két szent király: az egyik kereszténnyé lesz és államot alapít, a másik megerősít és elfogadtat. A csodák az utóbinál sem maradtak el. S kettejüket összeköti a rendkívüli, a keveseknek megadatott tulajdonság: egy adott történelmi pillanatban helyesen dönteni, mert az egy nemzet sorsát határozza meg.

Szent István döntésével a magyar nép megtért, s egy népből nemzet lett. Szent László törvényeivel pedig lépést tartott a Nyugattal, de egyszersmind a hit nemzetmegtartó erejét képvisel-

te. (...)

Soha nem hagyom ki, hogy Babits Mihály Csak posta voltál... című versét megismertessem tanítványaimmal. Most ide idézem az egyik részletét, amely erősíti az imént felidézett gyermekkori emléket:

„Életed gyenge szál amellyel szőnek a tájak s mult dob hurkot a jövőnek.”

S valóban, úgy érzem: nekünk itt, a XXI. század elején, a modern kori ember göggyével eltelve tudomásul kell vennünk, hogy személyes emlékeink, de nemzetünk múltja nélkül is semmik vagyunk, s nem is tudunk mit kezdeni a jövővel. Babits verssorai épp azt tudatosítják, hogy sorsunkat összefonódó láncszemek építik, s minden egyes láncszem magában hordozza a többit, folytatja. Hordozza magán az előzményt, hogy majd továbbadhassa azt. Mint László Istvánét, mint a többi korok embere a saját sorsában is. S mindet összefogja valami közös, ami végül is egy nemzet történelme. A jövő első lépését ez jelenti mindenkoron. (...)

A haza nem cserélhető. A haza, egy nemzet közössége, megerősítő az egyén számára.

A magyar történelem kiemelkedő alakjai, a ma ünnepelt Szent István és a sokat említett Szent László mind azt sugallják: egy erős nemzet, amelynek van hite, van történelme és önazonossága, s bizonyítja mindezt környezetének, képes fennmaradni, képes kivívni Európa és a világ népeinek elismerését!

